

Dokument sporządzony w języku obcym jako dowód w postępowaniu podatkowym

2005-06-29

Bogumił Brzeziński, Marian Masternak

[Przegląd Podatkowy](#)

Autorzy wskazują, że brak przepisów wyraźnie regulujących zagadnienie dowodu z dokumentu sporządzonego w języku obcym może być źródłem licznych wątpliwości. Opracowanie jest próbą odpowiedzi na pytanie, czy dokument sporządzony w języku obcym może być w procedurach podatkowych dopuszczony jako środek dowodowy. Jeśli tak, to czy istnieje wymóg jego przetłumaczenia, i na kim spoczywa obowiązek dokonania przekładu na język polski, a także jakie znaczenie ma fakt niedokonania tłumaczenia.

1. Dowód z dokumentu należy do środków dowodowych powszechnie wykorzystywanych zarówno w postępowaniach sądowych, jak i administracyjnych, w tym również w postępowaniach prowadzonych przez organy podatkowe.

W porównaniu do procedur sądowych, które na ogół zawierają stosunkowo rozbudowane przepisy normujące stosowanie tego środka dowodowego, w postępowaniach administracyjnych, w tym także w postępowaniu podatkowym, uregulowania dotyczące dowodu z dokumentu są nader skromne. To powoduje, że nie wszystkie zagadnienia związane z przeprowadzaniem tego dowodu mają swoje wyraźne unormowanie w obowiązujących przepisach.

2. Problematyka postępowania dowodowego w polskim prawie podatkowym została unormowana głównie w przepisach działu IV ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa¹ (o.p.), regulujących postępowanie podatkowe (jurysdykcyjne). Fragmentaryczne uregulowania zagadnień postępowania wyjaśniającego zawierają też przepisy ordynacji podatkowej normujące inne postępowania prowadzone przez organy podatkowe, w tym m.in. przepisy regulujące czynności sprawdzające (dział V), kontrolę podatkową (dział VI), wydawanie zaświadczeń (dział VIIIa), a także przepisy spoza ordynacji podatkowej, na ogół zawarte w aktach materialnego prawa podatkowego.

Podstawowe reguły prowadzenia postępowania dowodowego wynikają z ogólnych zasad postępowania podatkowego, a zwłaszcza z zasady sformułowanej w art. 122 o.p., zwanej zasadą prawdy obiektywnej, zgodnie z którą, prowadząc postępowanie, organy podatkowe podejmują wszelkie czynności niezbędne w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym. Rozwinięcie tej zasady stanowi treść art. 187 § 1 tej ustawy, z którego wynika, że organ podatkowy jest obowiązany zebrać i w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy.

Przepisy te są wyrazem przyjętego modelu postępowania podatkowego. Ma ono charakter inkwizycyjny, co oznacza, że organ podatkowy samodzielnie typuje te elementy rzeczywistości, które - jako dowody - powinny najlepiej służyć ustaleniu stanu faktycznego. Dalej - organ podatkowy dowody przeprowadza, a następnie dokonuje ich oceny i wyciąga z nich stosowne wnioski dotyczące okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy podatkowej. Organ ten jest uprawniony, a nawet zobowiązany do oceny, jakie dowody należy przeprowadzić, a jakie - ewentualnie - pominąć. Wynika to z wyrażonej w art. 187 § 2 o.p. zasady dysponowania zakresem postępowania dowodowego przez organ podatkowy prowadzący postępowanie²). Organ ten jest tu jednak ograniczony zasadą prawdy obiektywnej, której treścią jest obowiązek obejmowania przezeń wszelkich działań mających na celu dokładne wyjaśnienie stanu faktycznego. Oznacza to, że dobór środków dowodowych nie może być dowolny, woluntarystyczny czy stronniczy, lecz musi być podporządkowany celowi postępowania dowodowego, jakim jest ustalenie w sposób obiektywny wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Powyższa teza jest oczywista nie tylko w świetle zasad wynikających z art. 122, 187 i 188 o.p., ale także wymogów, jakie stawia uzasadnieniu decyzji podatkowej art. 210 § 4 o.p. Przepis ten stanowi, że uzasadnienie faktyczne decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, którym dał wiarę, oraz przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności etc. Jeżeli organ podatkowy ma obowiązek wskazać przyczyny, dla których odmawia pewnym dowodom wiarygodności, to tym bardziej ciąży na nim powinność podania przyczyn, z powodu których odmówił przeprowadzenia określonych dowodów wskazywanych przez stronę.

Przeciwieństwem modelu inkwizycyjnego postępowania podatkowego, którego wzorzec - co obecnie jest poza sporem - realizują obowiązujące regulacje ordynacji podatkowej, jest model kontradyktoryjny, charakterystyczny współcześnie, dla postępowań cywilnych i karnych. Ten ostatni model opiera się na założeniu, że spór prawny wygrywa ta strona, która dostarczy dowody na reprezentowaną przez siebie tezę - w największym skrócie - mocniejsze niż strona przeciwna³).

3. Jednym z istotnych elementów przyjętego w polskim postępowaniu podatkowym modelu postępowania dowodowego - jest otwarty system środków dowodowych. W myśl art. 180 o.p., jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. Wprawdzie art. 181 tej ustawy zawiera katalog środków dowodowych stosowanych w postępowaniu podatkowym, jednak wyliczenie to nie ma charakteru wyczerpującego, na co wskazuje użycie zwrotu "w szczególności". Tym samym, system środków dowodowych w postępowaniu podatkowym nie jest zamknięty, a dowodem jest wszystko to, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a zatem to, co umożliwia dowodzenie, a więc pozwala na stwierdzenie istnienia lub nieistnienia określonych faktów albo stwierdzenie prawdziwości lub nieprawdziwości pewnych twierdzeń o faktach⁴).

Jedyną przesłanką powodującą niedopuszczalność środka dowodowego jest jego sprzeczność z prawem. W literaturze wskazuje się, że sprzeczność ta może mieć charakter materialny, jak i procesowy⁵). Przykładem pierwszego rodzaju niezgodności z prawem jest posłużenie się przez organ administracji publicznej jako dowodem informacją, której treść objęta jest prawną ochroną rozpowszechniania⁶), natomiast sprzeczność z prawem o charakterze procesowym będzie miała miejsce na przykład w przypadku wykorzystania dowodu z zeznań uzyskanych od osoby, która w myśl art. 195 o.p. nie może być świadkiem, posłużenie się protokołem, który nie został sporządzony w sposób określony przepisami rozdziału 9. Działu IV o.p.⁷), czy też wykorzystanie dokumentów zgromadzonych w toku kontroli podatkowej po upływie terminu zakończenia kontroli (w art. 184b § 3 o.p.) lub z naruszeniem

obowiązku doręczenia upoważnienia do przeprowadzenia kontroli podatkowej z zachowaniem wymagań określonych w art. 284a § 2 o.p. (art. 284a § 3 o.p.), jak również posłużenie się sporządzonym w toku kontroli podatkowej protokołem dokonania oględzin oraz przeszukania lokali mieszkalnych, innych pomieszczeń lub rzeczy, który nie został zatwierdzony przez prokuratora (art. 288 § 2 o.p.) etc.

W orzecznictwie sformułowano pogląd, że:

dowodem sprzecznym z prawem jest również dowód z obcojęzycznego dokumentu, który nie został urzędowo przetłumaczony na język polski.

W wyroku z dnia 1 lutego 2000 r. NSA stwierdził, że posługiwanie się takim dowodem w postępowaniu prowadzonym przez organ administracji publicznej jest niezgodne z art. 4 pkt 3 i art. 5 ust. 1 ustawy z 7 października 1999 r. o języku polskim⁸). Zdaniem sądu, nie tylko rozstrzygnięcia organów administracji publicznej, ale również cały materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, musi być sporządzony w języku polskim, co obliguje organy do posługiwania się urzędowymi tłumaczeniami obcojęzycznych dokumentów⁹). Podobny pogląd wyrażony został w wyroku WSA w Warszawie z dnia 1 stycznia 2004 r.¹⁰), w którym sąd stwierdził, że "Dokonywanie przez organy administracji publicznej ustaleń dowodowych o kluczowym dla sprawy znaczeniu w oparciu o obcojęzyczny materiał dowodowy stoi w sprzeczności z art. 122, 180 § 1 i art. 187 § 1 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 4 pkt 3 i art. 5 ust. 1 ustawy z 7 października 1999 r. o języku polskim. Z art. 5 ust. 1 tej ustawy wynika bowiem, że organy administracji publicznej dokonują wszelkich czynności urzędowych w języku polskim. Do czynności urzędowych zalicza się również zbieranie i analizowanie materiału dowodowego. Niedopuszczalne jest więc, w świetle ww. przepisów, dokonywanie przez inspektora kontroli skarbowej analizy obcojęzycznego tekstu bez jego przetłumaczenia, w oparciu jedynie o przedstawiony przez stronę wrywkowy słowniczek".

Nie kwestionując wymogu opierania się w postępowaniu podatkowym na tłumaczeniach dokumentów obcojęzycznych, wskazać należy na wątpliwości jakie budzi teza, iż dopuszczenie jako dowodu w postępowaniu podatkowym dokumentu sporządzonego w języku obcym, bez jego przetłumaczenia, jest sprzeczne z ustawą o języku polskim.

Naszym zdaniem,

z faktu, że ustawa nakłada na organy administracji publicznej obowiązek dokonywania wszelkich czynności urzędowych w języku polskim, nie można wywodzić zakazu dopuszczenia nieprzetłumaczonego dokumentu obcojęzycznego jako dowodu w postępowaniu podatkowym.

Czym innym jest bowiem dopuszczenie obcojęzycznego środka dowodowego (dokumentu, zeznania świadka etc.), jako dowodu w postępowaniu, a czym innym wynikający z ustawy o języku polskim wymóg dokonywania czynności urzędowych przez organ administracji publicznej w języku polskim. W przypadku przesłuchania świadka wymóg ten jest realizowany w ten sposób, że zeznanie składane w języku obcym jest protokołowane w tłumaczeniu na język polski (art. 174 § 2 o.p.). Natomiast czynność urzędowa organu podatkowego, polegająca na badaniu treści dokumentu obcojęzycznego, wymaga dokonania tłumaczenia dokumentu. Nie zmienia to faktu, że dowodem będzie nadal treść dokumentu obcojęzycznego, a nie jego tłumaczenie. To ostatnie nie zastępuje dokumentu sporządzonego w języku obcym, lecz służy jedynie ustaleniu, jaka jest jego treść. Tak samo jak nie jest dowodem tłumaczenie zeznania świadka, lecz treść zeznania złożonego w języku obcym¹¹). Oparcie się przez organ podatkowy na dowodzie z dokumentu sporządzonego w języku

obcym bez jego przetłumaczenia nie oznacza, że dowód taki nie mógł być dopuszczony jako sprzeczny z prawem. Zarzut sprzeczności z ustawą o języku polskim można postawić nie tyle dokumentowi obcojęzycznemu, który nie został przetłumaczony, co czynnościom urzędowym organu podatkowego związanym z przeprowadzeniem tego dowodu, jeśli były dokonywane z naruszeniem wymogów wynikających z tej ustawy.

Dokumentowi obcojęzycznemu można byłoby zarzucić sprzeczność z ustawą o języku polskim, jeśli dokument taki zostałby sporządzony z naruszeniem tej ustawy (np. gdyby dokument w języku obcym został sporządzony przez polski organ administracji publicznej w ramach wykonywanych w postępowaniu administracyjnym czynności urzędowych).

Należy zaznaczyć, że tłumaczenie dokumentu sporządzonego w języku obcym jest niezbędne do poznania treści dokumentu i może być dokonane w trakcie zapoznawania się z dokumentem przez pracownika posiadającego znajomość języka, w którym dokument został sporządzony, również może być powierzone innej osobie (tłumaczowi). Obowiązująca w postępowaniu podatkowym zasada pisemności wymaga, aby tłumaczenie zostało sporządzone w formie pisemnej. Zasada ta nie wyłącza możliwości dokonania przez tłumacza przekładu ustnego, z którego zostanie sporządzony protokół.

Należy przy tym podkreślić, że

dokument zawierający tłumaczenie nie zastępuje dokumentu przekładanego, który po przetłumaczeniu nie przestaje być dowodem. Przekład służy ustaleniu tego, jaka jest treść dokumentu obcojęzycznego.

Dlatego nie byłoby logiczne twierdzenie, że dowód z dokumentu obcojęzycznego, który nie został przetłumaczony, jest sprzeczny z prawem, a dowód z tego samego, lecz przetłumaczonego dokumentu obcojęzycznego, tej sprzeczności nie wykazuje. Jak już wyżej wskazano, należy tutaj odróżnić dopuszczalność przeprowadzenia dowodu z dokumentu obcojęzycznego od obowiązku dokonywania czynności urzędowych dotyczących tego dowodu w języku polskim.

Pomijając wynikający z ustawy o języku polskim obowiązek dokonywania czynności urzędowych w języku polskim, warto zauważyć, że wymóg dokonania tłumaczenia dokumentu sporządzonego w języku obcym można również wywieść z zasad rządzących postępowaniem dowodowym, a zwłaszcza z wyrażonej w art. 123 o.p. zasady czynnego udziału stron w tym postępowaniu. Przejawem tej zasady jest m.in. prawo strony do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego. Organ podatkowy jest zobligowany zapewnić stronie możliwość realizacji tego prawa, m.in. w ten sposób że przed wydaniem decyzji ma on obowiązek wyznaczyć stronie termin siedmiodniowy do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego (art. 200 o.p.).

Ponadto, dokonując oceny dowodów, organ podatkowy musi kierować się zasadą wyrażoną w art. 190 o.p., który stanowi, że okoliczność faktyczna może być uznana za udowodnioną, jeśli strona miała możliwość wypowiedzenia się co do przeprowadzonych dowodów.

W świetle powyższych reguł obowiązek przetłumaczenia dokumentu obcojęzycznego nie budzi wątpliwości. Brak takiego przekładu pozbawiałby stronę nieznającą języka, w którym został sporządzony dokument, faktycznej możliwości realizacji przysługującego jej prawa do wypowiedzenia w sprawie zebranego materiału dowodowego.

Ponadto,

w razie wydania decyzji w oparciu o stan faktyczny ustalony na podstawie obcojęzycznego materiału dowodowego, strona byłaby pozbawiona możliwości oceny prawidłowości decyzji, a to prowadziłoby do ograniczenia jej prawa do zaskarżenia decyzji.

Brak tłumaczenia dokumentu można zatem uznać za wadę postępowania dowodowego podobną do tej, jaką jest np. przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka, z opinii biegłego lub z oględzin bez spełnienia wymogu przewidzianego w art. 190 o.p., tj. zawiadomienia strony o miejscu i terminie przeprowadzenia tych dowodów oraz umożliwienia jej wzięcia udziału w przeprowadzaniu dowodu.

W konkluzji można stwierdzić, że dopuszczenie dowodu z dokumentu obcojęzycznego nie jest sprzeczne z prawem, jednakże jego przeprowadzenie wymaga przełożenia dokumentu na język polski. W przeciwnym razie, dowód ten, ze względu na naruszenie obowiązujących reguł przeprowadzenia dowodu, nie może być brany pod uwagę przy ustalaniu okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy 12).

4. W postępowaniu podatkowym dowodami mogą być zarówno dokumenty zgromadzone w tym postępowaniu, jak również "inne dokumenty zgromadzone w toku czynności sprawdzających lub kontroli podatkowej" (art. 181 pkt 3 o.p.). Rozróżnienie to ma znaczenie dla analizy tego, jakie skutki dla postępowania dowodowego ma fakt niedokonania tłumaczenia dokumentu sporządzonego w języku obcym.

W związku z powyższym, zasadne będzie rozważenie w pierwszej kolejności sytuacji, w której potrzeba tłumaczenia dowodu zaistniałaby w trakcie czynności sprawdzających lub kontroli podatkowej, a następnie - gdyby miało to miejsce w trakcie toczącego się postępowania jurysdykcyjnego.

W postępowaniu jurysdykcyjnym kwestia tłumaczenia dokumentów sporządzanych w języku obcym przedstawia się nieco inaczej niż w postępowaniu kontrolnym¹³).

Dokument sporządzony w języku obcym może stać się dowodem zarówno w przypadku, gdy był przedmiotem oceny w postępowaniu kontrolnym, jak i w przypadku, gdy jest dowodem nierozpatrywanym w postępowaniu kontrolnym. Jeżeli chodzi o dokument sporządzony w języku obcym, który nie był brany pod uwagę w postępowaniu kontrolnym ze względu na brak jego tłumaczenia, to z faktu, że kontrolujący nie zapoznał się z treścią dokumentu sporządzonego w języku obcym w trakcie kontroli podatkowej nie wynikają żadne istotne skutki dla postępowania jurysdykcyjnego, wszczętego ewentualnie po zakończeniu kontroli. Dokument taki będzie dowodem w sprawie - gdyż w myśl art. 180 o.p. - jako dowód w sprawie należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do jej wyjaśnienia, a nie jest sprzeczne z prawem. Status prawny takiego dokumentu nie różni się od dokumentu przetłumaczonego i wykorzystanego uprzednio w postępowaniu kontrolnym.

Jeżeli chodzi o dokument sporządzony w języku obcym, który nie był brany pod uwagę w postępowaniu kontrolnym bądź to z tego powodu, że kontrolujący uznał, iż nie ma on znaczenia dla przedmiotu i celu kontroli, bądź też dlatego, że w tym czasie w ogóle nie istniał (np. sporządzona później ekspertyza, kalkulacja, schemat organizacyjny, dokumentacja techniczna itp.), to trzeba zauważyć, że przepisy Działu IV ordynacji podatkowej nie zawierają podstawy prawnej do żądania od strony postępowania jurysdykcyjnego dostarczenia tłumaczenia dokumentu sporządzonego w języku obcym. Nie znajduje jednocześnie zastosowania do takiej sytuacji przepis dotyczący kontroli podatkowej - art. 287 § 1 pkt 3 o.p., w myśl którego kontrolowany obowiązany jest w szczególności przedstawić, na żądanie kontrolującego, tłumaczenie na język polski sporządzonej w języku obcym dokumentacji dotyczącej spraw będących przedmiotem kontroli, a tę czynność (na podstawie art. 287 § 2 o.p.) kontrolowany obowiązany jest wykonać nieodpłatnie

Wynika z tego, że w postępowaniu podatkowym (jurysdykcyjnym) **dokument sporządzony w języku obcym, uznany w toku kontroli podatkowej za istotny dla postępowania dowodowego, może być tłumaczony przez podatnika, a jeśli to nie**

nastąpi - musi być, niezależnie od faktu, że tłumaczenie nie zostało dokonane przez podatnika - uwzględniony przez organ prowadzący postępowanie podatkowe.

Zupełnie niedopuszczalne byłoby takie postępowanie organu podatkowego, że na wcześniejszym etapie postępowania dowodowego żądałby on dostarczenia przez podatnika tłumaczenia na język polski konkretnego dokumentu, będącego elementem zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a następnie "traciłby zainteresowanie" treścią dokumentu, uzasadniając to na dodatek taką okolicznością, że nie dysponuje jego tłumaczeniem na język polski. Takie postępowanie prowadziłoby do pominięcia dowodu uznanego wcześniej za istotny dla wyjaśnienia stanu faktycznego, a tym samym naruszałoby w sposób oczywisty obowiązującą w postępowaniu podatkowym zasadę prawdy obiektywnej. Na dodatek mogłoby być uznane za naruszające zasadę prowadzenia postępowania w sposób budzący zaufanie do organów podatkowych.

Inną kwestią jest to, w jaki sposób w postępowaniu podatkowym organ podatkowy uzyska tłumaczenie treści dokumentu na język polski. W postępowaniach sądowych, zarówno cywilnym, jak i karnym, zagadnienie tłumaczenia dokumentów sporządzonych w języku obcym znalazło wyraźne unormowanie. I tak, w myśl art. 256 kodeksu postępowania cywilnego¹⁴), sąd może zażądać, aby dokument obcojęzyczny był przełożony przez tłumacza przysięgłego. Z kolei art. 204 § 2 kodeksu postępowania karnego¹⁵) stanowi, że należy wezwać tłumacza m.in. wtedy, gdy zachodzi potrzeba przełożenia na język polski pisma sporządzonego w języku obcym lub odwrotnie albo zapoznania oskarżonego z treścią przeprowadzanego dowodu. Funkcję tłumacza w postępowaniach sądowych pełni osoba będąca tłumaczem przysięgłym w rozumieniu ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego¹⁶).

Ordynacja podatkowa nie zawiera przepisów, które w sposób wyraźny przewidywałyby wymóg powierzenia tłumaczenia dokumentu sporządzonego w języku obcym tłumaczowi przysięgłemu.

Daje to podstawę do sformułowania poglądu, że **organ podatkowy może posłużyć się tłumaczeniem przedstawionym przez stronę (niezależnie od tego czy sporządził je tłumacz przysięgły) bądź przekładem dokonany przez pracownika organu podatkowego albo tłumaczeniem sporządzonym przez inną osobę, której organ powierzył takie tłumaczenie.**

Podstawę prawną do zlecenia tej czynności tłumaczowi stanowią przepisy normujące dowód z opinii biegłego. W myśl art. 197 § 1 o.p., organ podatkowy może powołać biegłego w celu wydania opinii w przypadku, gdy w sprawie wymagane są wiadomości specjalne. Biegłym może być osoba dysponująca takimi wiadomościami. W świetle tych przepisów warunkiem powierzenia danej osobie tłumaczenia dokumentu jest wyłącznie znajomość języka obcego. Nie ma zatem formalnego wymogu powierzenia przekładu dokumentu obcojęzycznego tłumaczowi przysięgłemu. Wydaje się jednak, że tłumaczenie dokonane przez takiego tłumacza będzie miało inne znaczenie dowodowe niż przekład sporządzony przez stronę postępowania, pracownika organu podatkowego lub biegłego niebędącego tłumaczem przysięgłym.

Mimo braku w ordynacji podatkowej wyraźnych uregulowań w tym zakresie, można sformułować tezę, iż

tylko tłumaczenie sporządzone i poświadczone przez tłumacza przysięgłego będzie miało walor tłumaczenia urzędowego, korzystającego z domniemania zgodności z treścią dokumentu tłumaczonego.

5. W konkluzji można stwierdzić, że dokument sporządzony w języku obcym może zostać dopuszczony jako dowód zarówno w toku kontroli podatkowej, jak i w postępowaniu podatkowym. W obu tych postępowaniach dla przeprowadzenia wymienionego środka dowodowego - stosownie do wymogów wynikających z ustawy o języku polskim oraz z zasad prowadzenia postępowania dowodowego - wymagane jest sporządzenie utrwalonego na piśmie tłumaczenia dokumentu obcojęzycznego na język polski. W postępowaniu kontrolnym obowiązek przedstawienia takiego tłumaczenia spoczywa na kontrolowanym, przy czym odmowa wykonania tego obowiązku i niewyegzekwowanie go przez organ podatkowy, nie pozbawia dokumentu obcojęzycznego statusu dowodu w późniejszym postępowaniu podatkowym. W razie wszczęcia takiego postępowania, ujawniony, a nieprzetłumaczony w toku kontroli podatkowej dokument sporządzony w języku obcym, będzie stanowił dowód, przy czym do jego przeprowadzenia niezbędne będzie sporządzenie jego tłumaczenia na język polski.

Organ podatkowy nie działa zgodnie z prawem, jeżeli nie powoła biegłego dla oceny dostarczonego przez podatnika dowodu (dokumentu) z tego powodu, że dokument, którego ocena wymagała wiedzy specjalistycznej, był sporządzony w języku obcym, a podatnik, w toku prowadzonej wcześniej kontroli podatkowej, mimo skierowanego do niego żądania dostarczenia tłumaczenia tego dokumentu na język polski - tłumaczenia takiego nie dostarczył. Takie działanie organu podatkowego naruszałoby w sposób oczywisty podstawowe zasady rządzące postępowaniem podatkowym, a w szczególności zasadę prawdy obiektywnej (art. 122 o.p.), zupełności postępowania dowodowego (art. 187 § 1 o.p.) oraz prowadzenia postępowania w sposób budzący zaufanie do organów podatkowych (art. 121 § 1 o.p.).

prof. dr hab. Bogumił Brzeziński

Autor jest kierownikiem Katedry Prawa Finansów Publicznych UMK i kierownikiem Katedry Prawa Finansowego UJ.

dr Marian Masternak

Autor jest pracownikiem naukowym Katedry Prawa Administracyjnego UMK.

-
1. Tekst jedn. Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60.
  2. Szerzej na temat tej zasady zobacz: B. Brzeziński, M. Kalinowski, M. Masternak, W. Morawski, Komentarz do Ordynacji podatkowej - zobowiązania - postępowanie, ODDK Gdańsk 2003, s. 282-283.
  3. Zagadnienie to szerzej analizujemy w: B. Brzeziński, M. Masternak, O tzw. ciężarze dowodu w postępowaniu podatkowym, Przegląd Podatkowy 2004 nr 5, s. 56 i nast.
  4. Zobacz M. Masternak w: B. Brzeziński, M. Kalinowski, M. Masternak, A. Olesińska, Ordynacja podatkowa. Komentarz, Toruń 2002, s. 602.
  5. Zobacz W. Dawidowicz, Postępowanie administracyjne. Zarys wykładu, Warszawa 1983, s. 169-170.
  6. Ibidem.
  7. Zobacz wyrok NSA z dnia 1 lutego 2000 r., III SA 365/99, LEX nr 40855., PSP(CD).
  8. Dz. U. Nr 90, poz. 999 z późn. zm.
  9. Zobacz wyrok NSA z dnia 2 lutego 2001 r., III SA 2339/99, PSP (CD), Przegląd Podatkowy 2001, nr 11, s. 63.
  10. Zobacz wyrok WSA w Warszawie z dnia 1 stycznia 2004 r., III SA 2719/02, PSP (CD), Monitor Podatkowy 2004, nr 10.

11. Por. B. Brzeziński, M. Masternak, Glosa do wyroku WSA w Warszawie z 1 stycznia 2004 r . III SA 2917/02, PSP (CD), Przegląd Orzecznictwa Podatkowego 2005, nr 4 (w druku).
12. Ibidem.
13. W kwestii tłumaczenia dokumentów sporządzanych w języku obcym w postępowaniu kontrolnym por. B. Brzeziński, M. Masternak, Dokument w języku obcym w postępowaniu kontrolnym, jurysdykcyjnym i czynnościach sprawdzających, Kwartalnik Prawa Podatkowego 2005, nr 2 (w druku).
14. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.).
15. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.).
16. Dz. U. Nr 273, poz. 2702.

Źródło: <http://e-rachunkowosc.pl/arttykul.php?view=176&part=1>